

Justitiedepartementet

Promemorian Muntlig förhandling i allmän förvaltningsdomstol

Ert diarienummer Ju2023/00655

Kammarrätten anser att förslagen i promemorian om muntlig förhandling i kammarrätt behöver utredas ytterligare och har följande synpunkter på arbetsgruppens förslag.

Rätten till muntlig förhandling

Kammarrätten anser i likhet med arbetsgruppen att en översyn av rätten till muntlig förhandling i kammarrätt är angelägen och att tyngdpunkten i processen främst ska vara i första instans. Såväl underlaget som konsekvensanalysen av arbetsgruppens förslag är dock för allmänt hållna och för grunda för att ställning ska kunna tas till om förslagen i alla delar överensstämmer med europarättens regler om rätten till muntlig förhandling i överrätt vid prövning av frågor om bl.a. anklagelser om brott. Frågan behöver en grundligare utredning innan en så genomgripande förändring sker av reglerna om muntlig förhandling i kammarrätt som arbetsgruppen föreslår. Hänvisningar som görs till förarbetsuttalanden vid tidigare ändringar av förvaltningsprocesslagen rör i huvudsak frågor om det finns anledning att stärka rätten till muntlig förhandling i kammarrätt.

Kammarrätten har inget att erinra mot förslaget att part ska ange skäl för muntlig förhandling i kammarrätt.

Nedan ges några exempel på målens skiftande karaktär i förvaltningsdomstol och behovet av muntlig förhandling i kammarrätt.

När det gäller mål där socialnämnden ansöker om beredande av vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, är det oftast nödvändigt att hålla muntlig förhandling i kammarrätt med hänsyn till att domstolens prövning ska göras av de aktuella förhållandena och lämnat samtycke till vård av vårdnadshavaren och den unge.

I mål om upphörande av vård enligt LVU krävs att den som begär att vården ska upphöra kan visa att de omständigheter som föranleder vården har förändrats på ett varaktigt och genomgripande sätt. I många fall framkommer inte att förhållandena förändrats på ett varaktigt och genomgripande sätt. I dessa mål är det därför inte alltid nödvändigt att hålla muntlig förhandling i kammarrätten, varför det finns skäl att ändra 35 § LVU i den delen.

I promemorian saknas en djupare analys om rätten till muntlig förhandling i mål om skattetillägg och andra sanktionsavgifter i förhållande till artikel 6.1 och 6.2 Europakonventionen.

Inspelning av förhör vid muntlig förhandling

I promemorian anges flera fördelar med att spela in berättelser och iakttagelser med ljud och bild. Kammarrätten anser att frågorna om rätten till muntlig förhandling och inspelning av förhör hänger samman och bör hanteras i ett sammanhang. Syftet med bildinspelningar av förhör bör dock förtydligas. I promemorian anges å ena sidan att prövningen i kammarrätten kommer i stor utsträckning att grundas på samma material som legat till grund för förvaltningsrättens avgörande och å andra sidan att kammarrätten kan ta del av inspelningen på olika sätt. Om inte hela rätten bör ta del av bildinspelningen uppkommer frågan om det är nödvändigt med bildinspelning i alla sammanhang.

Yttrandet har beslutats av kammarrättspresidenten Ylva Johansson, kammarrättslagmannen Mats Törnered och kammarrättsrådet och vice ordförande Anders Odmark.

Ylva Johansson